Το Βαθύ, που βρίσκεται σε έναν πανέμορφο κλειστό κόλπο στο νότιο τμήμα της Ιθάκης, αποτελεί την πρωτεύουσα της.

Ονομάστηκε έτσι επειδή το επίπεδο του εδάφους στην περιοχή βρίσκεται σχεδόν στο ύψος της στάθμης της θάλασσας, ενώ περιβάλλεται από βουνά και λόφους. Κατά τον 'Ομηρο, αυτός ήταν ο λιμένας του Φόρκυνος, στον οποίο οι Φαιάκες άφησαν κοιμισμένο τον Οδυσσέα, κατά την επιστροφή του στην Ιθάκη.

Στην είσοδο του λιμανιού (στην περιοχή Λούτσα) συναντάμε ερείπια ενετικού φρουρίου με κανόνια, ενώ στην είσοδο του κόλπου μας υποδέχεται το νησάκι Λαζαρέτο, το οποίο έχει φιλοξενήσει σε παλαιότερους χρόνους, λοιμοκαθαρτήριο* (ή αλλιώς «λαζαρέτο» - εξ'ου και η ονομασία του) και ενετικές φυλακές, στη θέση των οποίων σήμερα διατηρείται το εκκλησάκι του Σωτήρα.

Ο οικισμός της πόλης έχει ανακηρυχθεί παραδοσιακός και όλα τα κτίρια διατηρούν τον επτανησιακό ρυθμό, με την κεραμοσκεπή και τα ξύλινα πατζούρια στα παράθυρα.

*Παλαιότερα, σε κάθε λιμάνι υπήρχε λοιμοκαθαρτήριο στο οποίο έπρεπε να σταματούν τα καράβια που έρχονταν από το εξωτερικό για υγειονομική εξέταση.